

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ &
Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ & ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

DEPARTMENT OF MEDICAL GENETICS &
FIRST DEPARTMENT OF OBSTETRICS & GYNECOLOGY
MEDICAL SCHOOL, UNIVERSITY OF ATHENS

www.preimplantation2010.mdcongress.gr

Δ Ι Η Μ Ε Ρ Ι Δ Α

20 χρόνια

ΠΡΟΕΜΦΥΤΕΥΤΙΚΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

TWO DAY SYMPOSIUM

PREIMPLANTATION GENETIC DIAGNOSIS: 20 YEARS

Προκαταρκτικό Πρόγραμμα

29-30 Μαΐου 2010

WESTIN ATHENS HOTEL

Astir Palace Resort

ζωντανή επίδειξη βιοψίας εμβρύου
live demonstration embryo-biopsy

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ / PARTICIPATION IS FREE

σε συνεργασία με / in collaboration with

ΓΕΝΕΣΙΣ
ΑΘΗΝΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
GENESIS ATHENS CLINIC

ΕΜΒΡΥΟΓΕΝΕΣΙΣ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
EMBRYOGENESIS CENTRE

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT

MD congress

Οργανωτική Επιτροπή / *Organising Committee*

Πρόεδροι / Presidents: **Αντσακλής Άρις**
Antsaklis Aris

Καναβάκης Εμμανουήλ
Kanavakis Emmanuel

Μέλη / Members: **Κόκκαλη Γεωργία**
Kokkali Georgia

Μαστρομηνάς Μηνάς
Mastrominas Minas

Πάντος Κωνσταντίνος
Pantos Konstantinos

Traeger-Synodinos Jan

Πρόλογος / Prologue

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Έχουν περάσει ήδη 20 χρόνια από την πρώτη εφαρμογή της Προεμφυτευτικής Γενετικής Διάγνωσης (ΠΓΔ) στην κλινική πράξη και χωρίς αμφιβολία αποτελεί μια ιδιαίτερα χρήσιμη διαδικασία στον τομέα της πρόληψης των γενετικών νοσημάτων.

Στη χώρα μας το Πανεπιστήμιο Αθηνών με την Α' Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική και το Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη των γενετικών νοσημάτων τόσο στο επίπεδο της διάγνωσης πασχόντων και της ανίχνευσης των φορέων όσο και στον Προγεννητικό έλεγχο κατά τη διάρκεια της κύησης. Ως επέκταση της δραστηριότητας αυτής το Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής άρχισε πριν 13 περίπου χρόνια τον Προεμφυτευτικό Γενετικό έλεγχο σε συνεργασία με τις επιστημονικές ομάδες εξωσωματικής γονιμοποίησης που δραστηριοποιήθηκαν παράλληλα στον τομέα αυτό και συγκεκριμένα το Κέντρο «Εμβρυογένεσις» και το Κέντρο Ανθρώπινης Αναπαραγωγής της Κλινικής «Γένεσις Αθηνών» καθιερώνοντας τη χώρα μας ως μια από τις πρώτες ευρωπαϊκές χώρες στον τομέα αυτό. Η προσπάθεια αυτή υπήρξε απόλυτα επιτυχής όλα αυτά τα χρόνια και ανέδειξε σε διεθνές επίπεδο νέες μεθόδους για τη βιοψία του εμβρύου και τη γρήγορη και αξιόπιστη γενετική διάγνωση.

Στα πλαίσια της συνεργασίας μας αυτής αποφασίστηκε η συνδιοργάνωση από τους τέσσερις παραπάνω φορείς του επετειακού σεμιναρίου που σκοπεύει στην παρουσίαση των διεθνών απόψεων και των μελλοντικών προοπτικών δίνοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα στα εργαστήρια της χώρας μας που ασχολούνται με την ΠΓΔ να εκθέσουν τη δική τους εμπειρία στον πρωτοποριακό αυτό τομέα.

Σας καλούμε λοιπόν σ' αυτή την συνάντηση ελπίζοντας ότι θα αποβεί χρήσιμη και ευχάριστη για όλους μας.

Η Οργανωτική Επιτροπή
της Διημερίδας

Dear Colleagues,

It is now 20 years since Preimplantation Genetic Diagnosis (PGD) was initially applied in a clinical context, and without doubt it has become an established and invaluable procedure, playing an important role within the reproductive choices of those couples who have a risk of transmitting a genetic disorder.

In Greece the 1st Department of Obstetrics and Gynaecology, and the Department of Medical Genetics of the University of Athens, have played a major role in the prevention of genetic diseases at all levels, including diagnosis of patients, of carriers, and prenatal diagnosis. In 1997 the Department of Medical Genetics initiated its activities in the field of PGD, collaborating with the IVF centers who were actively involved in the complementary aspects of embryology in PGD, notably the centers Embryogenesis and the Center of Human Reproduction at the "Genesis Athens" Clinic, establishing Greece amongst the leading countries in this field. These successful efforts have supported the accumulation of notable and in some cases leading experience in the fields of embryo-biopsy and methodologies for single cell genetic diagnosis.

In the context of this long-term collaboration it was decided to co-organize this scientific seminar, marking the 20 years anniversary of PGD, with distinguished speakers from around the world and Greece. The aim of the meeting is to present an overview of PGD, including current status, future developments, as well as the experience of genetic and IVF centers in Greece. We invite you to come and join this scientific event, which we hope will be a pleasant educational experience for everyone.

The Organising Committee

Πρόγραμμα / Program

ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΜΑΙΟΥ 2010 / SATURDAY 29th MAY 2010

- 09:00 – 09:30 Εγγραφές / Registration
- 09:30 – 10:00 Χαιρετισμοί / Welcome
E. Καναβάκης, A. Αντσακλής / E. Kanavakis, A. Antsaklis
- 1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 1st PLENARY SESSION**
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΕΜΦΥΤΕΥΤΙΚΗΣ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ
PGD IN GENETIC SERVICES
Συντονιστές: Γ. Κρεατσάς, Α. Μεταξωτού / Coordinators: G. Kreatsas, A. Metaxotou
- 10:00 – 10:30 Είκοσι χρόνια γενετικά ελεγμένων μωρών
Twenty years of designer babies
A. Handyside
- 10:30 – 11:00 Βελτίωση της έκβασης της ΠΓΔ για μονογονιδιακά νοσήματα
Improving outcomes for patients undertaking PGD for monogenic disorders
D. Cram
- 11:00 – 11:30 Προεμφυτευτική Γενετική Διάγνωση για δομικές ανωμαλίες των χρωμοσωμάτων
PGD for chromosomal structural abnormalities
F. Fiorentino
- 11:30 – 12:00 Προεμφυτευτική Γενετική Διάγνωση για HLA: Η ελληνική εμπειρία
PGD and HLA typing - a Greek experience
K. Πάντος / K. Pantos
- 12:00 – 12:30 Διάλειμμα / Coffee Break
- 2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 2rd PLENARY SESSION**
ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΓΔ
ART AND EMBRYOLOGY IN PGD
Συντονιστές: Θ. Στέφος, Μ. Πελεκάνος / Coordinators: Th. Stefos, M. Pelekanos
- 12:30 – 13:00 Η εξέλιξη της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής την τελευταία 20ετία
The evolution of ART procedures over 20 years
M. Μαστρομηνάς / M. Mastrominas
- 13:00 – 13:30 Επιγενετική και υποβοηθούμενη αναπαραγωγή
Epigenetics and ART
J. Traeger – Συνοδινού / Synodinos
- 13:30 – 14:00 Γενετικά αίτια ανδρικής και γυναικείας στειρότητας
Genetic causes of male and female infertility
M. Τζέτη / M. Tzetis
- 14:00 – 16:00 Μεσημβρινή Διακοπή
- 3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 3rd PLENARY SESSION**
ΤΟ ΕΜΒΡΥΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗ
ASPECTS OF THE PREIMPLANTATION EMBRYO
Συντονιστές: Ε. Σαλαμαλέκης, Λ. Φλωρεντίν / Coordinators: E. Salamalekis, L. Florentin
- 16:00 – 16:30 Χρωμοσωμιακές ανωμαλίες στα ωάρια & το έμβρυο πριν την εμφύτευση
Chromosome abnormalities in oocytes and pre-implantation embryos
L. Gianaroli
- 16:30 – 17:00 Βιοψία βλαστοκύστης με σκοπό τον εντοπισμό των βιώσιμων εμβρύων. Ερευνητικές εφαρμογές
Blastocyst biopsy for viability diagnosis and research applications
G. Jones
- 4η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 4th PLENARY SESSION**
ΠΡΟΕΜΦΥΤΕΥΤΙΚΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
PGD IN GREECE
Συντονιστές: Μ. Petersen, Κ. Πάγκαλος / Coordinators: M. Petersen, K. Pagalos
- 17:00 – 17:30 Η εμπειρία ΠΓΔ του Κέντρου “ΕΜΒΡΥΟΓΕΝΕΣΗΣ”
The experience of PGD at Embryogenesis Centre
Δ. Χριστοπίκου / D. Christopikou
- 17:30 – 18:00 13 χρόνια εμπειρία ΠΓΔ του “Εργαστηρίου Ιατρικής Γενετικής”
13 years of PGD at the Department of Medical Genetics, Athens University
X. Βρεττού / C. Vrettou

Πρόγραμμα / Program

- 18:00 – 18:15 Η εμπειρία ΠΓΔ του Κέντρου “InterGenetics”
The experience of PGD at InterGenetics
Κ. Πάγκαλος / K. Pagalos
- 18:15 – 18:30 Η εμπειρία ΠΓΔ του Κέντρου “Alpha - Lab”
The experience of PGD at Alpha – Lab
Λ. Φλωρεντίν / L. Florentin
- 18:30 – 19:00 Η εμπειρία ΠΓΔ της Κλινικής “ΓΕΝΕΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ” - Ζωντανή επίδειξη βιοψίας εμβρύου
The experience of PGD at “Genesis Athens” Clinic - Live Demonstration Embryo Biopsy
Γ. Κόκκαλη / G. Kokkali
- 19:00 – 19:15 Νέοι ορίζοντες στη Μαιευτική-Γυναικολογία: η επίδραση της μουσικής στην εγκυμοσύνη και τη μεταγεννητική περίοδο
The influence of music in pregnancy and the post-partum period - New horizons in obstetrics and gynecology
Ε. Γιακουμάκη / E. Giakoumaki
- 20:00 Επίσημο Δείπνο / Dinner

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΙΟΥ 2010 / SUNDAY 30th MAY 2010

5η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 5th PLENARY SESSION

ΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ETHICAL DILEMMAS AND OTHER ISSUES IN PGD

Συντονιστές: Ε. Κουμαντάκης, Δ. Μπότσης / Coordinators: E. Koumantakis, D. Botsis

- 10:00 – 10:30 Ηθικά θέματα στην ΠΓΔ
Ethical Issues in PGD
Ι. Γεωργίου / I. Georgiou
- 10:30 – 11:00 Προβλήματα που σχετίζονται με τις πολύδυμες κυήσεις
Problems related to multiple pregnancies
Α. Αντσακλής / A. Antsaklis
- 11:00 – 11:30 Αξιολόγηση των παιδιών που γεννιούνται μετά από ΠΓΔ
Follow-up of PGD babies
Σ. Κίτσιου / S. Kitsiou
- 11:30 – 12:00 Προβληματισμοί στην πρόληψη των γενετικών νοσημάτων
Aspects of prevention for genetic disorders
Ε. Καναβάκης / E. Kanavakis
- 12:00 – 12:30 Διάλειμμα / Coffee Break

6η ΣΥΝΕΔΡΙΑ / 6th PLENARY SESSION

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΓΔ THE FUTURE OF PGD

Συντονιστές: Α. Αντσακλής, Ι. Τζαφέττας / Coordinators: A. Antsaklis, I. Tzafettas

- 12:30 – 13:00 ESHRE PGD Consortium: Εμπειρία 13 ετών
13 years of data collection from the ESHRE PGD consortium: What have we learnt?
J. Harper
- 13:00 – 13:30 Καρυο-χαρτογράφηση: ΠΓΔ για μονογονιδιακά νοσήματα σε συνδυασμό με έλεγχο δομικών και αριθμητικών χρωμοσωμικών ανωμαλιών
Karyomapping: a universal method for PGD of single gene defects combined with structural and numerical chromosomal abnormalities
Α. Handyside
- 13:30 Κλείσιμο Δημερίδας / Closing Remarks
Α. Αντσακλής, Ε. Καναβάκης, Μ. Μαστρομηνάς, Κ. Πάντος
A. Antsaklis, E. Kanavakis, M. Mastrominas, K. Pantos

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΟΜΙΛΗΤΕΣ / Coordinators - Speakers

Cram David	Senior Research Fellow, Monash Immunology and Stem Cell Laboratories, Monash University, Australia
Fiorentino Francesco	CEO and Lab Director, GENOMA - Molecular Genetics Laboratory, Embryogen - Centre for Preimplantation Genetic Diagnosis, Rome, Italy
Gianaroli Luca	President of ESHRE, Scientific Director of S.I.S.M.E.R. System, Bologna, Italy
Handyside Alan	Professor, Chair of Developmental Biology, School of Biology, University of Leeds, and Consultant in Pre-implantation Genetics, London Bridge Fertility, Gynaecology and Genetics Centre, London, UK.
Harper Joyce	Reader in Human Genetics and Embryology, UCL Centre for PG&D, EGA Institute for Womens Health, University College London
Jones Gayle	Scientific Research Director "Genesis Athens" Clinic & Consultant GMJ A.R.T. Solutions
Petersen Michael	Διευθυντής Γενετικής του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Νοσοκομείο Παίδων "Αγία Σοφία" <i>Director of Genetics, Institute of Child Health, Children's Hospital "Agia Sofia"</i>
Αντσακλής Άρις <i>Antsaklis Aris</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας, Διευθυντής Α' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Professor Ob/Gyn, Chairman 1st Dept. of Ob/Gyn, University of Athens</i>
Βρεπού Χριστίνα <i>Vrettou Christina</i>	Χημικός, Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Chemist, Dept. of Medical Genetics, University of Athens</i>
Γεωργίου Ιωάννης <i>Georgiou Ioannis</i>	Γενετιστής, Καθηγητής Ιατρικής Γενετικής, Διευθυντής Μονάδας Γενετικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων <i>Geneticist, Professor of Medical Genetics, Chairman Dept. of Medical Genetics, University of Ioannina</i>
Γιακουμάκη Ελίζα <i>Giakoumaki Eliza</i>	Διδάκτωρ Ψυχολογίας, Πανεπιστημίου Strathclyde Σκωτίας <i>Dr. Psychologist, University Strathclyde of Scotland</i>
Καναβάκης Εμμανουήλ <i>Kanavakis Emmanuel</i>	Γενετιστής, Καθηγητής Ιατρικής Γενετικής, Διευθυντής Εργαστηρίου Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Geneticist, Professor of Medical Genetics, Chairman Dept. of Medical Genetics, University of Athens</i>
Κίτσιου Σοφία <i>Kitsiou Sophia</i>	Γενετίστρια, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιατρικής Γενετικής, Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Geneticist, Associate Professor of Medical Genetics, Dept. of Medical Genetics, University of Athens</i>
Κόκκαλη Γεωργία <i>Kokkali Georgia</i>	Μοριακή Βιολόγος - Εμβρυολόγος, Διευθύντρια Εργαστηρίου ΠΓΔ, Κέντρο Ανθρώπινης Αναπαραγωγής, Κλινική "Γένεσις Αθηνών" <i>Molecular Biologist - Embryologist, Director Dept. of PGD, Center for Human Reproduction, "Genesis Athens" Clinic</i>
Κουμαντάκης Ευγένιος <i>Koumantakis Evgenios</i>	Ομότιμος Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης <i>Emeritus Professor Ob/Gyn, University of Crete</i>
Κρεατσάς Γεώργιος <i>Kreatsas Georgios</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας, Διευθυντής Β' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Professor Ob/Gyn, Chairman 2nd Dept. of Ob/Gyn, University of Athens</i>
Μαστρομηνάς Μηνάς <i>Mastrominas Minas</i>	Μαιευτήρας – Γυναικολόγος, Διευθυντής Κέντρου Εμβρυογένεση Αθηνών <i>Obstetrician - Gynaecologist, Director of Embryogenesis Athens Centre</i>
Μεταξωτού Αικατερίνη <i>Metaxotou Aikaterini</i>	Ομότιμη Καθηγήτρια Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Emeritus Professor of Medical Genetics, University of Athens</i>
Μπότσης Δημήτριος <i>Botsis Demetrios</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας, Β' Μαιευτική & Γυναικολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Professor Ob/Gyn, 2nd Dept. of Ob/Gyn, University of Athens</i>
Πάγκαλος Κωνσταντίνος <i>Pagalos Konstantinos</i>	Ιατρός Γενετιστής <i>Doctor Geneticist</i>
Πάντος Κωνσταντίνος <i>Pantos Konstantinos</i>	Γυναικολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Κέντρου Ανθρώπινης Αναπαραγωγής, Κλινική "Γένεσις Αθηνών" <i>Dr. Gynaecologist University of Athens, Director of Center for Human Reproduction, "Genesis Athens" Clinic</i>
Πελεκάνος Μιχάλης <i>Pelekanos Michael</i>	Εμβρυολόγος, Υπεύθυνος Εργαστηρίου Κέντρου Γονιμότητας "ΑΚΕΣΩ" <i>Embryologist, Supervisor of Laboratory Fertility Center "AKESO"</i>
Σαλαμαλέκης Εμμανουήλ <i>Salamalekis Emmanuel</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας, Διευθυντής Γ' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Professor Ob/Gyn, Chairman 3rd Dept. of Ob/Gyn, University of Athens</i>
Στέφος Θεόδωρος <i>Stefos Theodoros</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων <i>Professor Ob/Gyn University of Ioannina</i>
Συνοδινού-Traeger Jan	Γενετίστρια, Επίκουρη Καθηγήτρια Ιατρικής Γενετικής, Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Geneticist, Assistant Professor of Medical Genetics, Dept. of Medical Genetics, University of Athens</i>
Τζαφέττας Ιωάννης <i>Tzafettas Ioannis</i>	Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας, Διευθυντής Β' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής Α.Π.Θ. <i>Professor Ob/Gyn, Chairman 2nd Dept. of Ob/Gyn, Aristotle University of Thessaloniki</i>
Τζέτη Μαρία <i>Tzeti Maria</i>	Γενετίστρια, Επίκουρη Καθηγήτρια Ιατρικής Γενετικής, Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής Πανεπιστημίου Αθηνών <i>Geneticist, Assistant Professor of Medical Genetics, Dept. of Medical Genetics, University of Athens</i>
Φλωρεντίν Λίνα <i>Florentin Lina</i>	Μοριακή Βιολόγος - Κυττατογενετίστρια, Διευθύντρια Ιατρικού Ινστιτούτου Έρευνας & Διάγνωσης "ΑΛΦΑΛΑΒ" <i>Molecular Biologist - Cytogeneticist, Director of Medical Institute of Research & Diagnosis "ALFALAB"</i>
Χριστοπίκου Δήμητρα <i>Christopikou Dimitra</i>	Βιολόγος - Γενετίστρια, Επιστημονικός Συνεργάτης Κέντρου Εμβρυογένεσης Αθηνών <i>Biologist - Geneticist, Research Associate, Embryogenesis Athens Centre</i>

Γενικές Πληροφορίες / *General Information*

Κόστος Συμμετοχής / Registration Fee

Η συμμετοχή στη Διημερίδα είναι Ελεύθερη
Participation of the two day symposium is free

Ημερομηνίες Διεξαγωγής / Meeting Dates

Σάββατο 29 & Κυριακή 30 Μαΐου 2010
Saturday 29th & Sunday 30th of May 2010

Γλώσσα Διημερίδας / Two Day Symposium Language

Επίσημη Γλώσσα της Διημερίδας είναι η Ελληνική
Greek is the official language

Τόπος Διεξαγωγής / Venue

Ξενοδοχείο THE WESTIN ATHENS Hotel, Astir Palace Resort (Απόλλωνος 40, Βουλιαγμένη)
THE WESTIN ATHENS Hotel, Astir palace Resort, Greece (40 Apollonos str, Vouliagmeni)

Ιστοσελίδα / Meeting Website

www.preimplantation2010.mdcongress.gr

